

EUROPOS KOMISIJA

ĮMONIŲ IR PRAMONĖS GENERALINIS DIREKTORATAS

Naujų metodų pramonė, turizmas ir įmonių socialinė atsakomybė

Tarptautiniai reglamentavimo susitarimai, žaislų sauga ir įmonių socialinė atsakomybė

Paskutinis atnaujinimas: 2011 08 18

ŽAISLŲ SAUGOS DIREKTYVOS

TAIKYMO GAIRĖS NR. 9

KNYGOS

Šios gairės yra neįpareigojantis dokumentas, padedantis valstybėms narėms ir suinteresuotoms šalims nustatyti, ar tam tikroms knygoms yra taikoma Žaislų saugos direktyva Gairės atspindi ekspertų, dalyvavusių Žaislų saugos ekspertų grupių susitikimuose, daugumos nuomonę. Šiame dokumente pateikiamos pavyzdžių, padėsiančių priimti sprendimus, nuotraukos. Jos nesuapponuoja gaminių, pateikiamų pavyzdžiais, atitikties.¹

Šios gairės neatleidžia nacionalinių institucijų nuo pareigos kiekvieno konkretaus gaminio atveju spręsti, ar gaminiui yra taikoma žaislų saugos direktyva, ar jam turėtų būti taikomi kiti Europos Sąjungos teisės aktai. Teismas pakartotinai nurodė, kad nacionalinės institucijos, kurių sprendimus prižiūri teismai, kiekvienu konkrečiu atveju sprendimą turėtų priimti atsižvelgiant į visas gaminio charakteristikas. Todėl šios gairės nepateikia atsakymo, kokią reglamentavimo bazę taikyti. Gairės yra viena iš daugelio priemonių, padedančių nacionalinėms kompetentingoms institucijoms dėl kiekvieno konkretaus gaminio priimti atitinkamą sprendimą. Šios gairės jokia būdu neatima iš nacionalinių institucijų teisės konsultuotis su kolegomis iš kitų susijusių reglamentuojamų sektorių tam, kad įvertinti įvairius konkretaus gaminio aspektus ir susidaryti išsamų vaizdą.

1. ĮŽANGA

Komisijos tarnyba klausė šalių ekspertų apie žaislų saugą, kokius kriterijus reikėtų pasirinkti nustatant, ar knygos yra žaislai, ar nėra.

Prancūzijos ir Belgijos institucijos pateikė išsamias knygų klasifikavimo gaires. Pagal Prancūzijos ir Belgijos institucijų pateiktus duomenis bei įvertinus iš valstybių narių ekspertų gautus duomenis, Ekspertų grupė priėmė šias taikymo gaires.

---

¹ Nuomonės, pateiktos šiame dokumente, nėra teisiškai privalomos; tik Europos teisingumo teismas („Teismas“) gali autoritetingai išaiškinti Bendrijos teisės aktus

Šis dokumentas nėra privalomojo pobūdžio. Dokumento tikslas – numatyti gaires, kurios valstybėms narėms ir suinteresuotoms šalims padėtų klasifikuoti knygas.

2. TEISINIS PAGRINDAS

Kai Europos Parlamente vyko diskusija dėl Žaislų saugos direktyvos (ŽSD) peržiūrėjimo, buvo siūloma atlikti pakeitimą, kad knygoms ŽSD išimties tvarka nebūtų taikoma. Diskusijos baigėsi tuo, kad naujoje ŽSD šie pakeitimai nebuvo atlikti, tačiau Komisija deklaravo: „Atsižvelgiant į sunkumus tyrimų, kuriuos būtina atlikti pagal harmonizuoto žaislų standarto EN 71:1 reikalavimus knygoms, pagamintoms iš kartono ir popieriaus, Komisija įgalioja CEN išleisti peržiūrėtą standartą, apimantį vaikiškoms knygoms reikalingus tyrimus“.

Standarte EN 71-1 pateikiami reikalavimai ir tyrimų metodai mechaninėms ir fizinėms žaislų savybėms. Į juos įtraukti ir specialūs reikalavimai žaislams, skirtiems vaikams iki 36 mėnesių ir vaikams, kurie dar per maži, kad sugebėtų sėdėti neprilaikomi.

Standarto EN-71-1 5 punkte „žaislai skirti vaikams iki 36 mėnesių“ išvardyti su popieriumi/kartonu susiję reikalavimai. Pункte 5.1 „bendrieji reikalavimai“ pateikiami ŽSD II priedo II skyriaus 1 (d) dalies reikalavimai: žaislai ir jų sudedamosios dalys bei kitos prijungiamos žaislų dalys, kurios aiškiai yra skirtos naudoti vaikams iki 36 mėnesių, turi būti tokių matmenų, kad apsaugotų nuo prarijimo ir/ar įkvėpimo. Standarto 5.1 punktas visų pirma apima riziką vaikams užspringti.

Standartas EN 71-1 apibrėžia popierių kaip medžiagą, parduodamą kaip popierių arba kartoną, kurio ploto vieneto masė yra 400 g/m^2 arba mažesnė. Popieriaus apibrėžimas yra svarbus, nes pagrindiniai reikalavimai žaislams, skirtiems vaikams iki 36 mėnesių (standarto EN 71-1 5 punktas), nėra taikomi popieriui, audiniams, gumai, verpalams, virvutėms ir pūkams. Žodžiu, popieriui yra padaryta išimtis, kadangi kai jo svoris mažesnis negu 400 g/m^2 , jis sukelia užspringimo riziką.

Komisija įgaliojo CEN ir CENELEC, taip pat paprašė CEN atsižvelgti į aukščiau išvardintus teiginius ir peržiūrėti standartą.

3. KNYGŲ KLASIFIKAVIMO KRITERIJAI

Kad išsiaiškintų, ar Žaislų saugos direktyva yra taikoma gaminiui, gamintojai turėtų skaityti žaislo apibrėžimą, pagal kurį spręstų, ar gaminys patenka į Žaislų saugos direktyvą. Jeigu patenka, tuomet žaislas turi atitikti visus esminius saugos reikalavimus.

2 straipsnio apibrėžime pateikti tokie kriterijai:

- Bet koks gaminys, sukonstruotas arba aiškiai skirtas
- išskirtinai arba ne
- žaisti
- vaikams iki 14 metų.

Šiame apibrėžime sudėtingiausias yra sąvokos „naudoti žaidžiant“ ir „žaidimo funkcija“. Faktiškai, vaikui viskas turi žaidimo funkciją, tačiau ne kiekvienas daiktas patenka į žaislo apibrėžimą. Kad gaminys būtų laikomas žaislu pagal žaislų saugos direktyvą, gamintojas žaislo žaidimo funkciją turi pateikti nurodydamas gaminio panaudojimo paskirtį.

Gamintojo numatytos gaminio panaudojimo paskirties deklaravimas yra vienas iš kriterijų, į kuriuos turėtų būti atsižvelgta. Tačiau panaudojimo paskirtis, kurios logiškai tikimasi, yra dar svarbesnė už gamintojo numatytąją paskirtį. Jeigu gamintojas paženklina, kad gaminys nėra žaislas, jis savo teiginį turėtų sugebėti apginti.

Žaislų saugos direktyvos taikymo gairėse Nr. 4 „Pilkosios zonos problema: Ar tam tikram gaminiui taikoma direktyva 2009/48/EC, ar netaikoma?“ yra pateikiama informacija, kaip nuspręsti, ar gaminys yra žaislas, ar nėra.

CEN gairėse CR 14379 išvardijami kriterijai, pagal kuriuos sprendžiama, ar gaminys skirtas žaidimui. Kriterijai yra šie: žaidimo funkcija kaip numatytoji pirminė funkcija, dydis, pardavimo vieta, detalės, kaina, įpakavimas, reklama ir ženklavimas. CR 14379 E lentelėje taip pat pateikiami gaminių, kurie laikomi žaislais, pavyzdžiai.

Be CR 14379 ir taikymo gairių Nr. 4 taip pat yra ir CPSC (Vartojimo prekių saugos komisijos) gairės, kuriose vaikų amžius yra siejamas su žaislo savybėmis bei žaidimu (žaidimo elgesiu). Puslapių skaičius, detalių sudėtingumas, spalvų kontrastas - šios savybės apsprendžia žaidimo funkciją. Šiose gairėse pateikiama informacija, kokios būna knygos ir kaip su knygomis žaidžia skirtingų amžiaus grupių vaikai.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus teiginius ir siekdama nustatyti aiškias ribas, ekspertų grupė apibrėžė dalį svarbiausių kriterijų.

Knygos žaidimo funkcija gali būti nustatyta pagal šiuos svarbiausius kriterijus²:

- (1) Puslapių skaičius
- (2) Medžiagos
- (3) Jutimo detalės
- (4) Detalių sudėtingumas
- (5) Spalva/Kontrastas Įsidėmėkite, kad paprastos knygos skaitymui ir paprasti vadovėliai nėra žaislai.

---

² Pageidaujantiems sužinoti daugiau informacijos apie įvairių žaislų savybes ir žaidimo funkciją, pateikiame nuorodą į „Žaislų klasifikavimo vadovą“, išleistą Europos standartizacijos komiteto, 2002 m. balandžio 17 d. dokumentas CR 14379 (CIRCA dok. ENTR/TOYS/2001/059)

4. GAMINIŲ KATEGORIJS

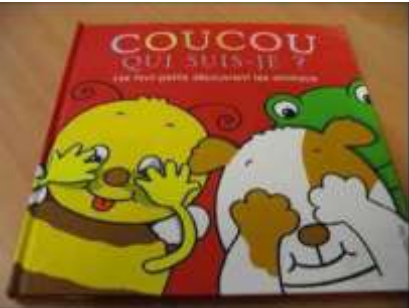

Gaminys	Pastabos	Žaislas ar ne
	<p>knyga iš audinio, nedaug lapų, paprasti paveikslėliai, liečiant lapus, skleidžia garsą</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
	<p>Knyga iš plastiko, nedaug lapų, paprasti paveikslėliai</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium. Telephone: (32-2) 299 11 11. Office: B100 03/08. Telephone: direct line (32-2) 299 62 52. Fax: (32-2) 292 13 01.

E-mail: maureen.logghe@ec.europa.eu

		<p>Knyga iš plastiko, nedaug lapų, paprasti paveikslėliai</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
		<p>Knyga iš plastiko, nedaug lapų, paprasti paveikslėliai</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
		<p>Knyga, nedaug lapų, paprasti paveikslėliai</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>

		<p>Knyga, nedaug lapu, paprasti paveikslēļi</p>	<p>Žaislas <3 metu</p>
		<p>Knyga, nedaug lapu, paprasti paveikslēļi</p>	<p>Žaislas <3 metu</p>
		<p>Knyga su detalēmis lietimui, nedaug lapu</p>	<p>Žaislas <3 metu</p>

		<p>Spalvota knyga, dideli paveikslėliai, nedaug lapų</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
		<p>Knyga su lipdukais, paprasti paveikslėliai, dideli lipdukai</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
		<p>Knyga su sulankstomomis detalėmis, nedaug lapų, paprasti paveikslėliai</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>

		<p>Knyga su paprastais paveikslėliais, lipdukais</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
		<p>Knygos su detalėmis lietimui, tokiomis kaip stiklas, oda...</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>

		<p>Knyga su kompaktiniu disku, knyga su paprastais paveikslėliais</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
		<p>Knyga iš plastiko su veikiančiais klavišais</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>

	<p>Knyga iš plastiko su paprastais paveikslėliais, nedaug lapų</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
	<p>Pliušinė beždžionėlė su knygų laikikliu ir keliomis knygomis</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>

		<p>Knyga su tekstu ir išskleidžiamomis detalėmis</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>
		<p>Knyga su tekstu ir išskleidžiamomis detalėmis</p>	<p>Žaislas <3 metų</p>

		<p>Spalvotas knygos su tekstu (istorijom, pasakom, poezija ir t.t.) ir sudētingais paveikslēlais</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>
			

Spalvota knyga su sudētingais paveikslēlais lavinimuisi (raštingumo lavinimui, mokymuisi rašyti raides ir skaičius, joje pateikiamos įvairios užduotys ir t.t.)

Žaislas >3 metų

		<p>Knyga su lipdukais apie žmogaus kūno anatomiją; Pavaizduotas žmogus (sudėtingesnis paveikslėlis) - skirta vyresniems vaikams</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>
		<p>Į rankinę panaši knyga, su lipdukais...</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>

	<p>Knyga su lipdukais, šiek tiek teksto, paprasti paveikslėliai</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>
	<p>Knyga su įvairiomis užduotimis: nuspalvinti, nupiešti, priklijuoti lipduką</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>

 <p>The first image shows the book cover with a girl in a purple outfit and the text 'PAVASARA MODES'. The second image shows a page with four small, colorful figures of children. The third image shows a page with a large, black-and-white line drawing of a girl, intended for coloring.</p>	<p>Spalvota knyga su sudėtingais paveikslėliais ir lipdukais</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>
---	--	---------------------------

Knyga storo popieriaus lapais, paprasti paveikslēļiai, parastos uždutys, skirta lavinimuisi – skaičū mokymuisi

Žaislas >3 metu

 	<p>Knyga su tekstu ir išskleidžiamomis detalėmis, knyga gana sudėtinga</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>
 	<p>Knygos su žaidimui skirtomis detalėmis, atitinkančiomis knygos temą</p>	<p>Žaislas >3 metų</p>

	<p>knygos, tėvų, auklėtojų ar vyresnių bendraamžių skaitomos kūdikiams ir vaikams</p> <p>Su Brailio raštu</p>	<p>Ne žaislas</p>
	<p>knygos, tėvų, auklėtojų ar vyresnių bendraamžių skaitomos kūdikiams ir vaikams</p>	<p>Ne žaislas</p>

	knygos, tėvų, auklėtojų ar vyresnių bendraamžių skaitomos kūdikiams ir vaikams	Ne žaislas
---	--	------------

Knyga – enciklopedija su išskleidžiamais paveikslėliais ir įvairiomis detalėmis, sudėtingais paveikslėliais ir tekstu

Ne žaislas

Knyga – enciklopedija su išskleidžiamais paveikslėliais, atskirame lange iššokančiais paveikslėliais, sudėtingais paveikslėliais ir tekstu

Ne žaislas

	<p>Lavinimui skirta knyga - abėcėlės mokymuisi, kiekviename lape pateikiama raidė su paveikslėliui, prasidedančiu ta pačia raide</p>	<p>Ne žaislas</p>
---	--	-------------------